

Ako reaguje český bankový sektor na zvýšenie sadzieb

Česká republika je jednou z krajín EÚ, ktoré zatiaľ nepristúpili k menovej únii – Eurozóne. To znamená, že môžu autonómne riadiť svoju menovú politiku, ktorej zástancom je samozrejme Česká národná banka (ČNB). Samostatná monetárna politika Česka sa svojimi rozhodnutiami a opatreniami nemusí podriaďovať Európskej Centrálnej Banke. V posledných rokoch bolo možné túto samostatnosť pozorovať napr. pri intervenciách ČNB v snahe oslabiť menový kurz alebo v oblasti rastu hlavnej úrokovej sadzby zatiaľ čo táto sadzba zostávala v eurozóne aj naďalej nulová. Čo však spôsobili zvyšujúce sa úrokové sadzby a aký dopad mali na bankový sektor sa pozrieme v nasledujúcom texte.

Od roku 2017 sme svedkami rastu hlavnej úrokovej sadzby zo strany centrálnej banky. Jedným z hlavných dôvodov bolo udržanie menovej stability v podobe korigovania inflačného vývoja v ekonomike. Inflácia od začiatku roka 2017 rástla rýchlejšie ako bol stanovený jej rastový cieľ dvoch percent. V januári tohto roka sa medziročný rast vyšplhal na 3,64 %. V priemere od začiatku roka 2017 sa vyvíja česká inflácia tempom 2,48 %. Zvýšený inflačný rast u našich západných susedov môže zároveň indikovať aj akýsi vrchol a možné prehrievanie sa českej ekonomiky. Zvýšenie úrokových sadzieb by tak mohlo viesť aj udržanie stability menového kurzu českej koruny, ktorý by mohol nárastom inflácie oslabovať. Depreciácia (oslabenie) domácej meny môže byť aj pozitívom v obchodných vzťahoch so zahrani-

čím a to hlavne pre exportérov, keďže sa ich výrobky stávajú viac konkurencie schopné (relatívne lacnejšie) na zahraničných trhoch. Na druhú stranu však znehodnotenie domácej meny presne opačne pôsobí na importérov a aj celé domáce obyvateľstvo nakupujúce tovary a služby zo zahraničia. Na vr-

chole ekonomického cyklu tak môžu exportéri narážať na svoje produkčné a kapacitné možnosti. Celkový výkon ekonomiky už tak sám osebe môže viesť k posilneniu domácej meny, čím sa snaží dosiahnuť ekonomickú rovnováhu na trhu. Dosiahnuť pohyb menového kurzu akýmkoľvek smerom môže dosiah-

V tomto čísle:

Inflácia na Slovensku v januári prekročila 3%

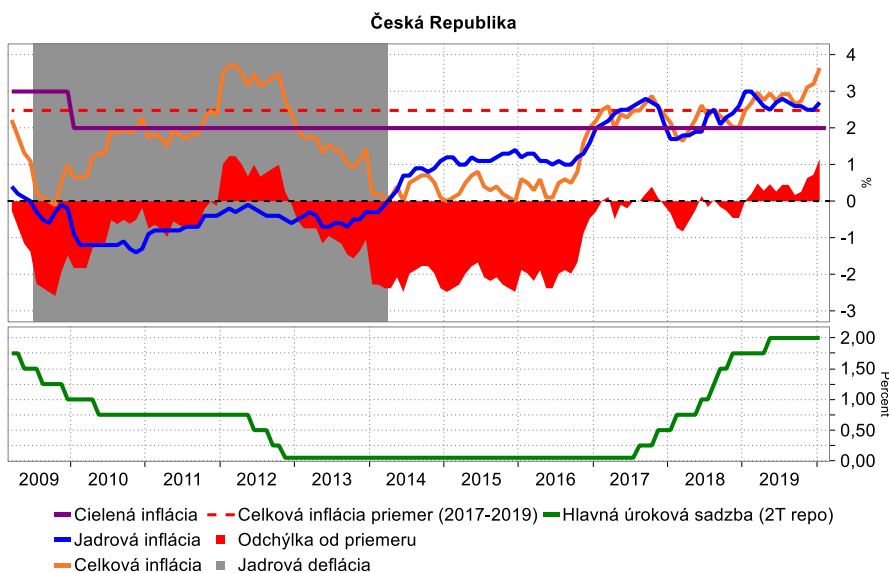
Berlín od marca zmrazuje ceny nájomného

Nemecká ekonomika v roku 2019 rástla 0,6 %-ným tempom, spomalili nové investície

Ako sa v roku 2019 darilo trhu s automobilmi?

Predikcia demografického vývoja v Japonsku

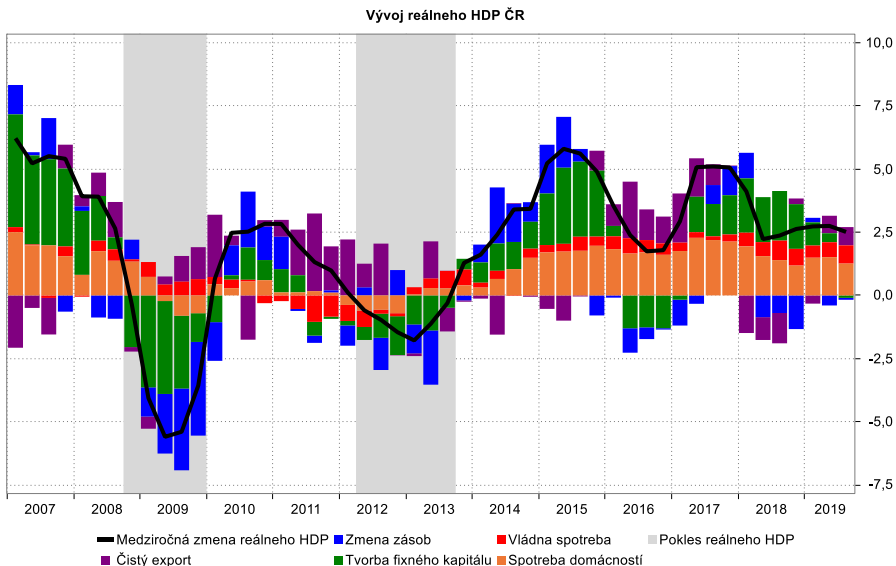
G20 venuje väčšiu pozornosť digitálnej dani

nuť aj centrálna banka svojimi intervenciami a to buď nákupom alebo predajom domácej meny. Všeobecne platí, že skupovaním domácej meny dosahuje posilnenie a predajom dosahuje oslabenie menového kurzu vlastnej meny – českej koruny. Vrchol ekonomického cyklu u našich západných susedov by mohla indikovať aj miera nezamestnanosti, ktorá je najnižšia v rámci celej Európskej Únie. Súhrou viacerých faktorov sa ČNB rozhodla v polovici roka 2017 postupne navyšovať základnú úrokovú sadzbu. V spomínanom roku sa tak stalo dvakrát a sadzba 2-týždňových repo obchodov sa dostala z pôvodných 0,05 % na 0,5 %. Najvyšší nárast úrokovej sadzby prišiel v roku 2018, kedy sa piatimi zvýšeniami počas roka dostala na 1,75 %. V roku 2019 sa nárast už priblížil a od posledného navýšenia v máji minulého roka zostala hlavná úroková sadzba dlhšiu dobu nezmenená na úrovni 2 %. Začiatkom februára tohto roka však prišlo nové navýšenie o 0,25 p.b. Česká republika sa tak stala akýmsi ostrovom medzi krajinami, ktorých hlavná úroková sadzba zostáva na nule, keďže sú súčasťou Eurozóny.

Kurzový záväzok z roku 2013

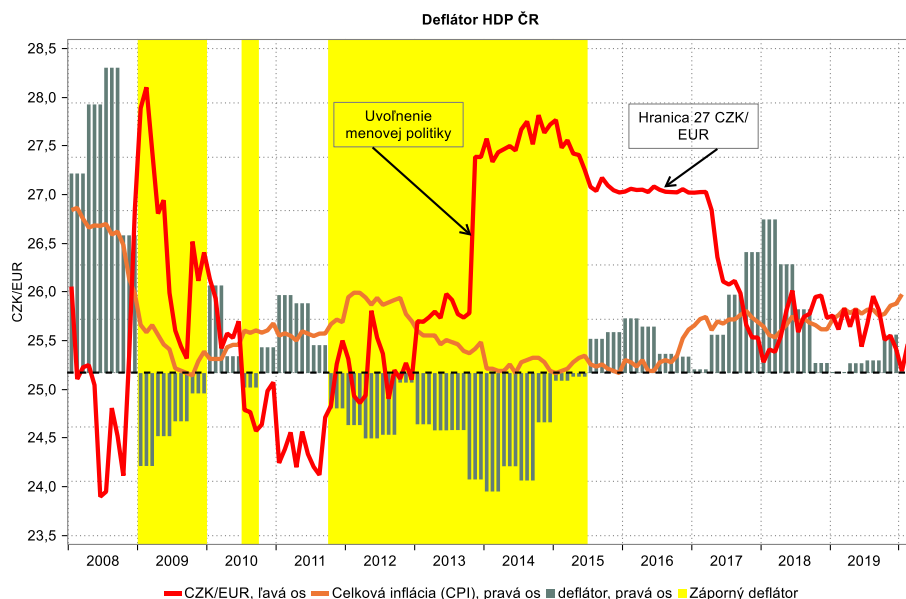
Dnes sa rozprávame o možnom vrchole ekonomického cyklu v ČR.

Iná ekonomická situácia bola u našich západných susedov pred ôsmimi rokmi, čo viedlo aj k potrebe uplatniť nové menovo-politické opatrenia v tom čase. Dva roky po globálnej finančnej kríze sa česká ekonomika ocitla znova v recesii. Celková miera nezamestnanosti sa v dôsledku krízy zvýšila a po miernom zastabilizovaní v roku 2013 pokračovala v raste a na prelome rokov 2013/2014 presiahla miera evidovanej nezamestnanosti hodnotu 8 %. Menovej politike v tom čase dá sa povedať „došla munícia“ keďže základná úroková sadzba a k nej prislúchajúce sadzby boli na minimálnych úrovniach. Rovnako sa od svojho cieľa (2%) vzdialil aj inflačný vývoj, ktorý sa začal približovať k nule.

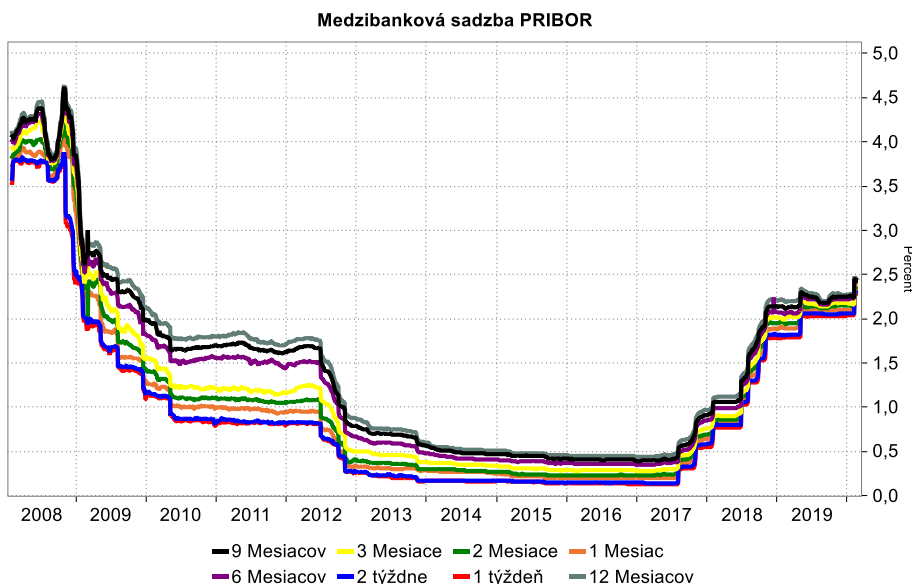
Napr. znehodnotenie meny počítané cez deflátor HDP rovnako poukazoval na znižovanie cien tovarov a služieb naprieč ekonomikou už koncom roka 2011 a tento vývoj pretrvával neskôr až do polovice roka 2015. Deflátor HDP pristupuje k výpočtu cenového vývoja na základe pomeru HDP vyjadreného v bežných cenách a HDP vyjadreného v stálych cenách. V snahe zvrátiť negatívny ekonomický vývoj ako aj zvrátiť riziko deflácie musela Česká Národná Banka pristúpiť k zavedeniu nových opatrení. Tu prišlo rozhodnutie ČNB o ďalšom uvoľňovaní menovej politiky, pričom tentokrát prostredníctvom menového kurzu českej koruny. Banková rada v novembri 2013 prijala kurzový záväzok hovoriaci o 4-5 % -nom oslabení (devalvácii)

českej koruny voči euru, pričom by kurz nemal posilniť pod úroveň 27 CZK/EUR. Náročnosť rozhodnutia o kurzovom záväzku ilustruje napr. fakt, že bol členmi bankovej rady prijatý v pomere hlasov 4:3. Opatreniu sa v konečnom dôsledku podarilo naštartovať infláciu ako aj ekonomický rast a z čoho česká ekonomika profituje dodnes. Úspešnosť opatrení môžeme zhodnotiť aj v tom zmysle, že boli po dosiahnutí cieľa zrušené a kurz sa vrátil späť k floatingu.

Medzibankové sadzby PRIBOR

Spolu so zvyšujúcou sa hlavnou úrokovou sadzbou – v ČR sadzba dvojtýždňových repo obchodov – prišiel nevyhnutne postupný nárast medzibankových sadzieb PRIBOR. Od medzibankovej sadzby sa odvíjajú úrokové sadzby poskytovaných úverov, ktoré komerčné banky poskytujú svojim klientom. Veľakrát ide o zloženie výslednej úrokovej sadzby úveru ako aktuálna x-mesačná sadzba PRIBOR plus marža banky, ktorá sa odvíja od rizikovosti daného klienta či projektu. Zvyšovanie základnej úrokovej sadzby ako aj následné zvýšenie medzibankových sadzieb sa prejavilo aj na zvýšení úrokov z vkladov. To pripomína obyvateľom, že je potrebné si aj sporiť prípadne odložiť spotrebu do budúcnosti – čo samozrejme zmieňuje aktuálny dopyt a znižuje inflačný rast (v prípade absencie iných premenných, ktoré by mohli ťahať nahor ceny tovarov ako napr. zvýšenie výrobných nákladov z dôvodu nedostatku surovín, zavedenia dovozných ciel či nejakým spôsobom znehodnotená poľnohospodárska produkcia atď.). Zmeny úrokových sadzieb zo strany centrálnej banky vychádzajú prioritne z vývoja a aktuálneho ekonomického stavu, keďže ich hlavným cieľom je zabezpečiť cenovú stabilitu v ekonomike.

MACROBOND

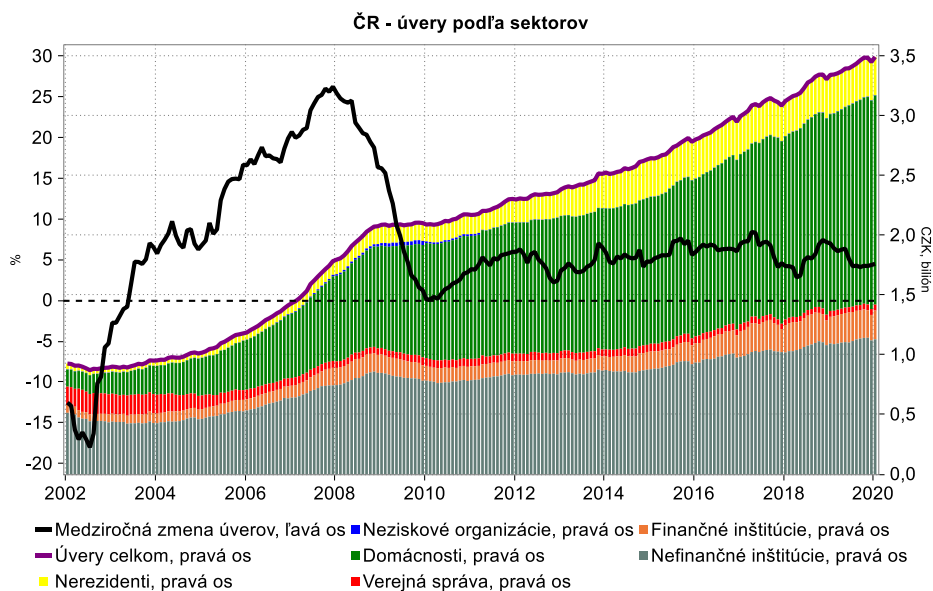
rovnako zasadiť a hodnotiť v kontexte ekonomických reálií krajiny.

V súvislosti s rastom úrokových sadzieb následne vyvstáva otázka ako sa s nimi ekonomika vysporiada a čo to prinesie v realite. Ekonomické teória nám ponúka možné postuláty a predpoklady správania sa ekonomiky, no tie treba overiť prostredníctvom dostupných štatistík. Náš pohľad sa upiera na našich západných susedov aj z toho dôvodu, že Eurozóna zažíva obdobie dlhodobého nízkeho úrokových sadzieb a sem tam sa vynoria otázky čo nastane ak začnú rásť. Možných scenárov je viacero, no reakcie a dôsledky pre jednotlivé subjekty sa ukáže až keď dôjde k ich zvýšeniu (resp. s určitým oneskorením

po ňom). Teória hovorí aj o tom, že dôsledky zmien v monetárnej politike sa ukážu až po desiatich kvartáloch od ich prijatia, čiže až 2,5 roka po zavedení. Samozrejme každý nástroj v oblasti finančnej regulácie sa prejaví v rozdielnom čase v závislosti od povahy. Naša pozornosť však teraz smeruje najmä k českej ekonomike.

Úvery podľa sektorov

Na území kontinentálnej Európy prevažuje predovšetkým bankové (úverové) financovanie podnikateľských aktivít a bankové zdroje sú medzi obyvateľmi zároveň najrozšírenejším zdrojom pri financovaní kúpy nehnuteľností, či spotrebného statku a pod. Význam úverových zdrojov možno vidieť aj na štatistikách ČNB. Tie hovoria o tom, že komerčné banky evidujú úverové pohľadávky spolu v hodnote 3,45 bilióna českých korún (135,33 mld. eur) – stav ku koncu decembra 2019. Firemní dlžníci tvorili 32,46 % poskytnutých úverov. Najväčšiu skupinu však tvoria domácnosti, ktorým české banky poskytli zdroje spolu v objeme až 50,43 % zo všetkých poskytnutých úverov. Okrem dvoch spomínaných skupín sa o úverové zdroje uchádzajú aj neziskové organizácie, verejná správa, samotné finančné inštitúcie ako aj napr. ne-

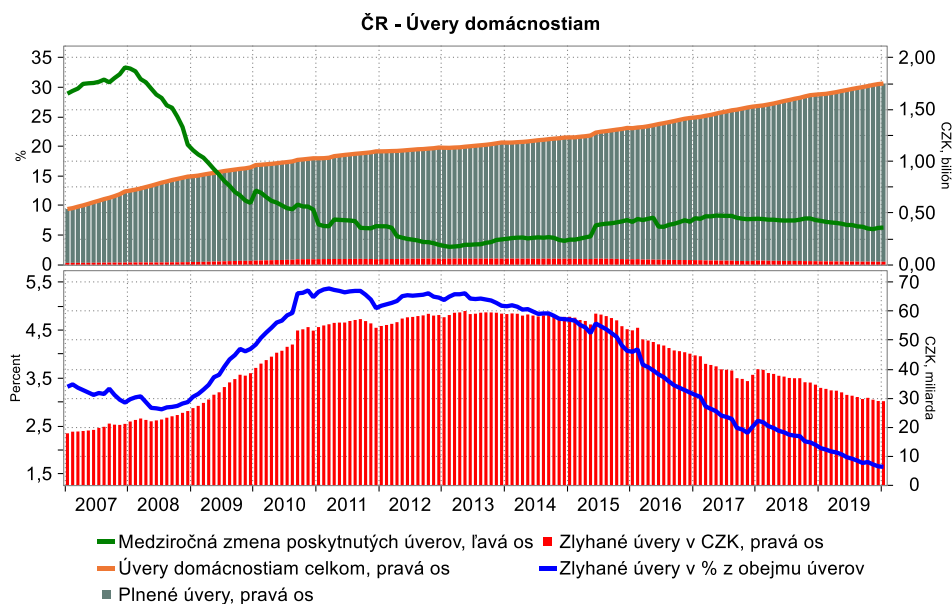

MACROBOND

správa, samotné finančné inštitúcie ako aj napr. nerezidenti, teda občania a podnikatelia, ktorí nemajú trvalé bydlisko, prípadne prevádzkareň na území ČR. Medziročný vývoj úverovania v ČR sa v podstate od roku 2003 neprepadol. Rozdiel bol však v mierach rastu. Kým v predkrízovom období sa medziročný prírastok nových úverov vyšplhal až na 26,24 % (december 2007), samotná kríza priniesla len spomalenie a krátku stagnáciu. Napriek tomu sa však podobný rast odvtedy nezopakoval a v pokrízových rokoch rástlo financovanie prostredníctvom úverov v priemere medziročne tempom 5 %. V decembri 2019 to bolo konkrétne 4,35 %.

Vývoj stavu úverovania v ekonomike nám poskytuje údaje o finančnom cykle ekonomiky. V čase ekonomického rastu rastie aj objem poskytnutých úverových zdrojov, ktoré o to viac podporujú hospodársky rast a naopak v čase recesie či krízy poskytovanie úverov stagnuje, či dokonca medziročne klesá.

Samostatnou oblasťou je investovanie do dlhopisov z ktorých si ľudia sľubujú zaujímavé výnosy a opomínajú značne vysoké riziko plynúce z takejto investície. V Čechách by mohol tento trend so zvyšujúcimi sa úrokovými sadzbami utíchať, no aj naďalej sledujeme nárast objemu týchto investícií. Pri tom sa už ukazuje, že aj v relatívne stále dobrých ekonomických podmienkach majú niektoré firmy problém s vyplácaním sľúbených kupónov, či dokonca s vyplatením celej istiny na konci vzťahu. Vymožiteľnosť investície je v tomto prípade tiež náročnejšia, keďže v prípade bankrotu firmu bude veriteľ vyplatený pomerne a až po úhrade prioritných resp. zabezpečených záväzkov ak ešte nejaké peniaze zostanú.

MACROBOND

Úvery domácnostiam

Keď sa bližšie pozrieme na vývoj najzastúpenejšie skupiny pri úverovaní – domácnosti, môžeme sledovať nepretržitý rast objemu poskytnutých zdrojov. Ten sa ku koncu decembra 2019 dostal na úroveň 1,74 bilióna korún (68,38 mld. eur) pri medziročnom raste 6,21 %. V skupine úverov domácnostiam môžeme sledovať vplyv vývoja úrokových sadzieb napr. na zlyhanosť poskytnutých úverov. K poslednému výraznejšiemu zvyšovaniu úrokových sadzieb došlo rok pred poslednou krízou kedy sa rovnako značne zvýšila inflácia v ekonomike (až na 7,6 % vo februári 2008). S miernym oneskorením sa prejavil aj rast zlyhanosti úverov, ktorá sa postupne vyšplhala až na 60 mld. korún (2,36 mld. eur). Percentuálne vyjadrenie z celkového objemu poskytnutých úverov poukazovalo na výrazný nárast zlyhanosti v pokrízovom období kedy sa dostala na úroveň 5,37 % (v marci 2011). Po opätovnom znižovaní úrokových sadzieb začali pribúdať nové úvery a preto sa percentuálne vyjadrený objem zlyhaných úverov začal znižovať, hoci v absolútnom vyjadrení predstavovali zlyhané úvery približne rovnakú úroveň až do roku 2015. Odvtedy sa darilo znižovať zlyhanosť úverov v percentuálnom vyjadrení ako aj

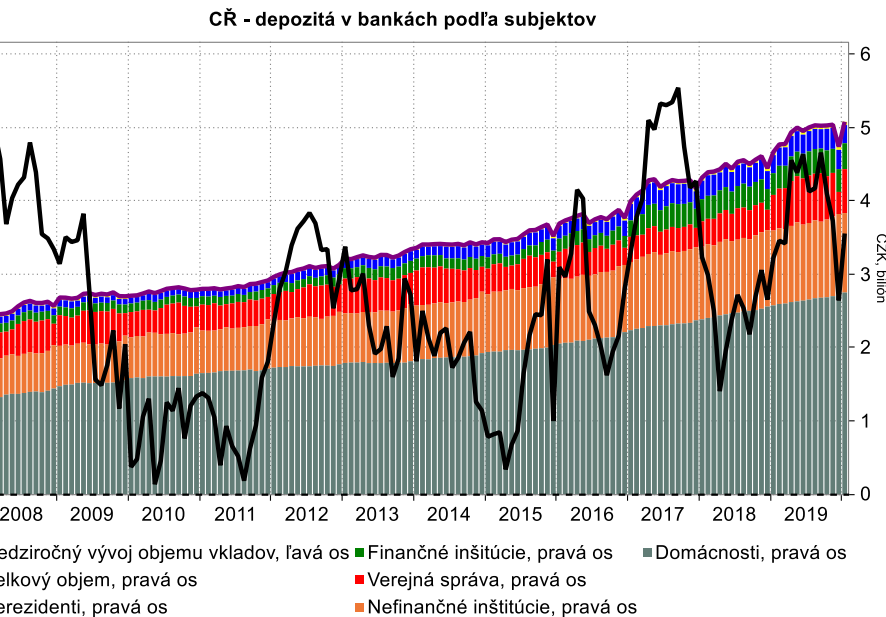
v tom absolútnom. Ku koncu decembra 2019 tvorili zlyhané úvery 1,66 % z celého objemu poskytnutých úverov domácnostiam, čo predstavuje 28,96 mld. eur (1,13 mld. eur). V uvedenom kontexte by však bolo chybné dospieť k postulátu, že nárast zlyhanosti úverov v čase krízy spôsobil len rast úrokových sadzieb a že ľudia kvôli tomu stratili schopnosť splácať svoje záväzky. Veľmi významnú úlohu v tom čase zohrala prebiehajúca finančná kríza, ktorej následkom bola okrem iného aj recesia, rast nezamestnanosti a tým aj nedostatok prostriedkov na splatenie úveru pri určitej skupine obyvateľstva. Dnešná situácia je pri zvyšovaní úrokových sadzieb zatiaľ odlišná a to v bode absencie krízy alebo recesie. Hospodársky rast a nízka nezamestnanosť zatiaľ držia zlyhanosť na pomerne veľmi nízkych úrovniach a to aj napriek rastu úrokových sadzieb. Prírastok nových úverov zároveň nie je taký rapidný, že by predstavoval bezprostrednú hrozbu jednak pre obyvateľov ako aj pre bankový sektor. Celkový rast zadlženosti domácností je nižší v porovnaní s rastom zadlženosti napr. slovenských domácností.

Vklady v bankách

Akousi protiváhou k úverom sú depozitá resp. vklady v bankách. Na

túto kategóriu vplýva rovnako súhrn ekonomických okolností medzi ktoré môžeme zaradiť vývoj úrokových sadzieb, vývoj inflácie ale aj napr. postoj obyvateľstva k investovaniu. Nízke znehodnotenie peňazí (nízka inflácia) či zvýšené úrokové sadzby nemotivujú klientov k nejakej forme investovania, skôr podporujú sporenie alebo inak povedané aj odloženie spotreby do budúcnosti. V januári dosiahol celkový objem depozít v českých bankách 5,08 bil. českých korún (201,42 mld. eur). Tu opäť najväčšiu skupinu tvoria domácnosti, ktoré sa na celkovom objeme depozít podieľajú približne 54 %-tami.

Celkový objem vkladov domácností prevyšuje objem úverov o jeden bilión korún (39,63 mld. eur). Zároveň sa tento objem vkladov momentálne aj vďaka zvyšujúcim sa úrokovým sadzbám navyšuje v percentuálnom aj v absolútnom vyjadrení rýchlejšie ako pribúdajú nové úvery. To však do značnej miery súvisí napr. aj s prísnejšou reguláciou hypotekárnych úverov zo strany ČNB od roku 2018. Podobne ako v prípade Slovenska bolo stanovené obmedzenie celkového objemu úverov dlžníka (DTI) na

MACROBOND

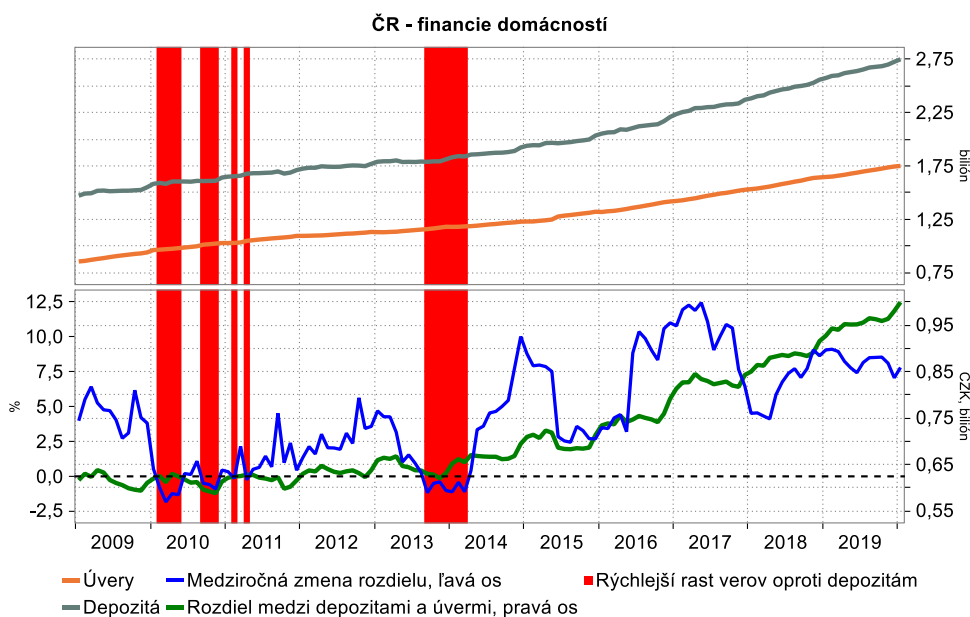
(na Slovensku 8-násobok). Zároveň by dlžník na splátky úverov nemal minúť viac ako 45 % čistého mesačného príjmu (DSTI). Okrem iného by výška poskytnutého úveru nemala prekročiť 90 % hodnoty nehnuteľnosti (LTV).

Podobne ako na Slovensku sa ČNB snaží ochrániť spotrebiteľov pred nadmerným zadlžením sa ako aj zmierniť ich riziko v prípade neschopnosti splácať svoje záväzky. Rozhodnutiam o prísnejšom regulovaní úverového trhu predchádzalo aj stresové testovanie domácností, keďže s rastom úrokových sadzieb sa pri rovnakej dobe splatnosti a rovnakej výške úveru zvyšuje cel-

ková dlhová služba (celková splátka úveru). Ďalším dôvodom nutnosti zregulovať trh hypoték bola skutočnosť, že podľa odhadov ČNB ceny nehnuteľností, ktoré tvoria zábezpeku v prípade hypotekárnych úverov, boli ku koncu roka 2018 nadhodnotené až o 15 %.

Dáta ČNB o poskytovaní hypotekárnych úverov hovoria o 13,9 %-nom medziročnom poklese novo poskytnutých úverov (aj s refinancovanými úvermi) v roku 2019, čo znamená prírastok v objeme 191 mld. korún.

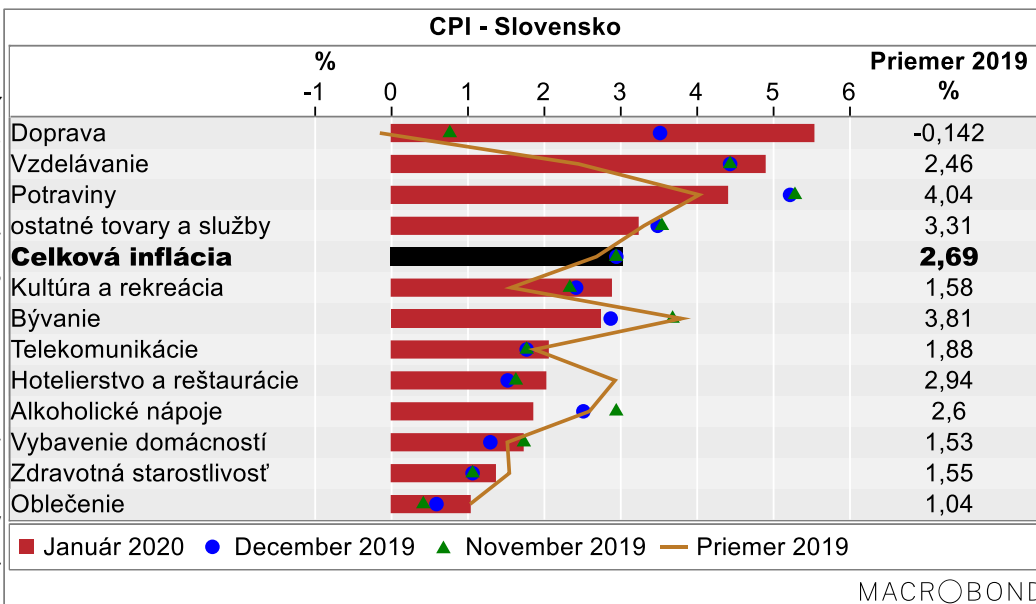
Aktuálna ekonomická situácia ako aj dohľad a regulácia ČNB zmiernujú riziko z úverov jednak pre poskytujúce banky ale aj pre samotných spotrebiteľov (dlžníkov). Ekonomika ani úverový trh nevykazuje tendencie, ktoré by predstavovali bezprostrednú hrozbu v tomto čase a ani v najbližšej budúcnosti najmä z dôvodu relatívne nízkej zlyhanosti úverov. Aj napriek absencii bezprostredného rizika je potrebné zhodnotiť svoju aktuálnu finančnú situáciu a striedmo zvažovať svoje možnosti ešte pred tým ako o úver prideme žiadať do banky. (jv)

MACROBOND

Inflácia na Slovensku rastie

Spotrebiteľské ceny na Slovensku sa januári 2020 v porovnaní s minulým rokom zvýšili o 3,04 %. Výška inflácie v roku 2019 predstavovala 2,69 %. V porovnaní s vlaňajškom stúpili ceny vo všetkých sledovaných sektoroch. Na náraste celkovej inflácie sa vzhľadom na váhu v indexe najviac podieľali ceny potravín a nealkoholických nápojov, ktoré sa

medziročne zvýšili o 4,04 %. Ceny potravín boli vyššie ako očakávaná najmä v dôsledku pokračujúceho rastu cien mäsa na svetovom trhu z dôvodu neúfňajúceho afrického moru ošípaných. Na náraste celko-

vej inflácie sa do veľkej miery podieľali aj ceny bývania, ktoré medziročne rástli o 3,25 %. Významne rástli aj ceny v oblasti dopravy o 5,55 %, vzdelávania o 4,9 %, kultúry a rekreácie o 2,89 %. Aktuálny po-

kles cien ropy by sa mohol premietnuť do spomalenia dynamiky cien pohonných látok v nasledujúcom období. (ju)

Nájomné v Berlíne zmrazené na 5 rokov

Od 1. marca nemecké hlavné mesto zmrazuje na 5 rokov nájomné pre 1,5 milióna obyvateľov. Jeho výška bude musieť byť taká, ako bola 18. júna 2019, kedy sa o tomto pravidla začalo diskutovať. Cieľom je zastaviť zvyšovanie nákladov na bývanie väčšiny Berlínčanov, pretože mnohí boli nútení sa odsťahovať. Podľa indexu Global Residential Cities bol Berlín mestom

s najvyšším nárastom cien prenájmu nehnuteľností na svete medzi rokmi 2017 a 2018, konkrétne ide o 21 %. Nariadenie sa vzťahuje na byty postavené pred rokom 2014 aby investori boli stále motivovaní k výstavbe nových bytov, pretože tých je stále nedostatok. Pre-

najímatelia budú môcť zvýšiť nájomné až v roku 2022, aj to iba o mieru inflácie. Nájomné bývanie v Berlíne je pravdaže drahšie ako v Bratislave, konkrétne priemerne o 52,2 %. V Berlíne je taktiež vyššia priemerná čistá mzda, ktorá bola v roku 2019 2 292,38 €. Oproti Bratislavskej na úrovni 1 065,95 € je to vyšší príjem o 115,05%. Nemecko

sa aj vďaka podnetom občanov snaží zabrániť ďalšiemu zdražovaniu a pomáha obyvateľom udržať ich náklady na bývanie stabilné. Na Slovensku sa zatiaľ o takýchto opatreniach nediskutuje, hoci náklady na priemerné nájomné v Bratislave tvoria 68,24 % priemernej bratislavskej čistej mzdy. Berlínčanom tvoria v priemere náklady iba 48,30 %. (vf)

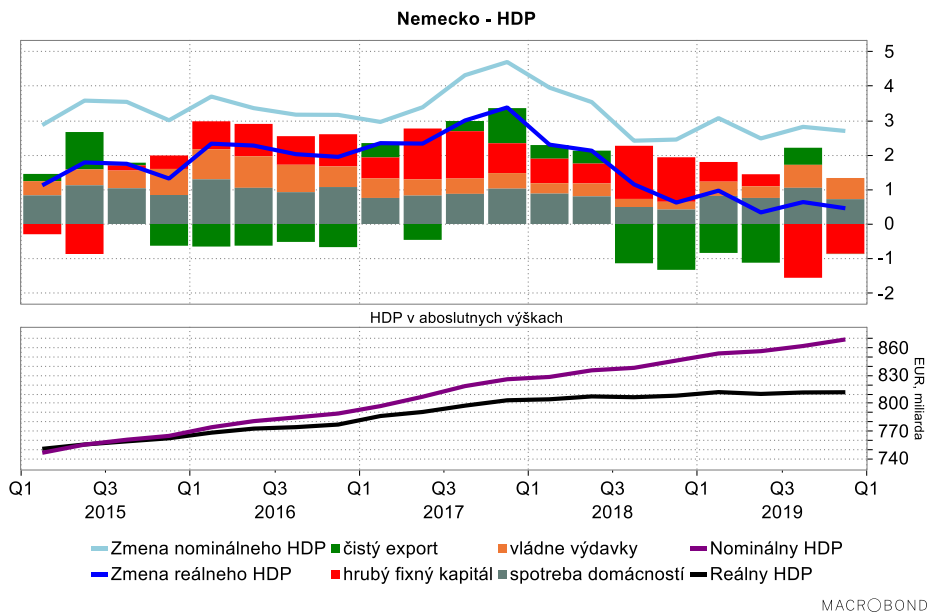
Tabuľka: Porovnanie cien prenájmov

	Bratislava	Berlín	Podiel k čistej mzde - Bratislava	Podiel k čistej mzde - Berlín
1-izbový byt - centrum	615,83 €	910,17 €	57,77 %	39,70 %
1-izbový byt - okraj	477,08 €	658,13 €	44,76 %	28,71 %
3-izbový byt - centrum	1 032,14 €	1 670,77 €	96,89 %	72,88 %
3-izbový byt - okraj	784,62 €	1 189,44 €	73,61 %	51,89 %
Priemer	727,42 €	1 107,13 €	68,24 %	48,30 %
Čistá mzda	1 065,95 €	2 292,38 €		

Rast nemeckej ekonomiky spomalil

Rast nemeckej ekonomiky ku koncu roka medziročne spomalil na 0,46 %. Priemerné tempo rastu za celý rok 2019 predstavuje 0,6 %, čo je najpomalší rast za posledných 6 rokov. Najväčší podiel má na tom pokles hrubého fixného kapitálu o 3,9 %, spomalil sa aj rast čistého exportu o 0,2 %. Na raste hrubého domáceho produktu v roku 2019 sa v najväčšej miere podieľal rast spotreby domácností a vládnych výdavkov. Počas roka však došlo k poklesu čistého exportu a tvorbe hrubého fixného kapitálu

v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Nemecký vývoz počas roka naďalej rástol ale pomalším tempom ako v predchádzajúcich rokoch. Pokles hospodárskeho rastu je dôsledkom najmä poklesu výroby. Nemecká vláda čelí narastajúcemu sa tlaku

doma aj v zahraničí pre jej politiku nulových nových dlhov. Dlhové pravidlo, ktoré bolo v Nemecku prijaté počas finančnej krízy v roku 2009 bráni vláde za normálnych okolností dosiahnuť vyšší deficit ako 0,35 % HDP. V znamení možnej zmeny

však vláda oznámila, že načerpá 62 miliárd eur do modernizácie železničnej siete. Najnovšie údaje o raste pravdepodobne podnietia ďalšie výzvy, aby nemecká vláda zvýšila verejné výdavky na stimuláciu hospodárstva. (ju)

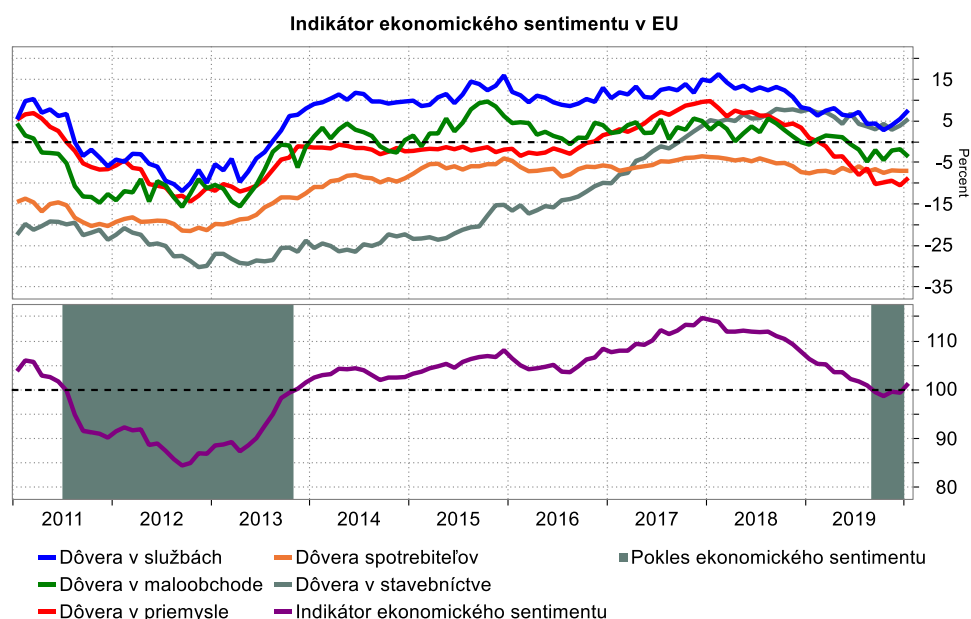
Nárast dôvery v európskej ekonomike

Index ekonomického sentimentu v EÚ v Januári 2020 mierne vzrástol o 1,9 na 101,3 bodov. Sentiment sa zlepšoval v priemysle, službách aj v stavebníctve. Nálada sa zhoršila

len v maloobchode. Po viacerých po sebe nasledujúcich poklesoch došlo ku koncu minulého roka k zlepšeniu ekonomických vyhládok v Európe. Možný vplyv na zlep-

šenie dôvery v priemysle mohol mať aj silný predaj automobilov v poslednom kvartáli minulého roka, keďže tento sektor má v oblasti európskeho priemyslu veľmi silné

postavenie. Index zatiaľ značí zlepšenie ekonomickej situácie a na základe neho sa predpokladá skôr pozitívny vývoj ekonomík EÚ. V najnovšom vydaní indexu sa však ešte neprejavili možné hrozby v súvislosti s rozširovaním koronavírusu z Číny. Celkový dopad na európsku ako aj globálnu ekonomiku je však zatiaľ nejasný a bude závisieť od šírenia nákazy a dĺžky reštriktívnych opatrení. (ju)

Svetový automobilový priemysel v roku 2019

V roku 2019 sa na celom svete predalo približne 88,8 mil. osobných automobilov, čo predstavuje o 3,37 mil. menej ako v predchádzajúcom roku. Najväčší pokles predaja v minulom roku nastal v Číne. Pokles dopytu na najväčšom trhu automobilov na svete bol zapríčinený najmä spomalením hospodárskeho rastu a odstránením daňových sti-

značiek zo siedmich európskych krajín. Na druhom mieste z hľadiska počtu predaných osobných automobilov sa umiestnila japonská Toyota, ktorá vlastní najmenšie portfólio značiek. Tretím najvýznamnejším trhovým hráčom sa stala aliancia Renault Nissan, ktorá tvorila 10,9 % podiel predaja. Na štvrtom mieste z hľadiska počtu

amerického koncernu FCA by sa v budúcom roku mala skupina zaradiť na 4. miesto v celosvetovom predaji osobných automobilov. Vývoj automobilového priemyslu má strategický význam aj pre Slovensko. V minulom roku sa u nás zaregistrovalo 101 tisíc nových automobilov a vyrobilo sa viac ako 1,1 mil. Podiel automobilového priemyslu na celkovom priemysle na Slovensku dosiahol 49,5 % a podiel na exporte 46,6 %. Automobilový priemysel na Slovensku priamo zamestnáva vyše 177-tis. ľudí a priamo aj nepriamo generuje až 275-tis. pracovných miest. Po niekoľkých rokoch rastu, trh osobných automobilov vykazuje známky spomalenia, ktoré pravdepodobne budú pokračovať. V segmente navyše existuje neistota v súvislosti s koronavírusom, ktorý už od prvých dvoch mesiacoch roka obmedzil výrobu v automobilkách, ktoré sú závislé na komponentoch z Ázie. Združenie čínskych výrobcov áut (CAAM) uviedlo, že predaj automobilov v prvej polovici februára poklesol až o 92 %. Očakáva sa, že predaj automobilov v Číne klesne v 1. polroku medziročne o viac ako 10 %. (ju)

Tabuľka: 10 najpredávanejších výrobcov automobilov v roku 2019

Značka	2019	2018	2019/2018
Volkswagen Group	10 336 495	10 442 283	-1,0%
Toyota Group	9 698 609	9 493 671	2,2%
Renault Nissan Alliance	9 222 665	9 800 365	-5,9%
General Motors	7 744 714	8 676 734	-10,7%
Hyundai-Kia	7 203 538	7 282 158	-1,1%
Ford Group	4 901 247	5 310 038	-7,7%
Honda Motor	4 826 223	4 851 189	-0,5%
FCA	4 360 186	4 534 648	-3,8%
PSA	3 176 473	3 494 734	-9,1%
Mercedes Daimler	2 623 037	2 538 887	3,3%

mulov na nákup elektrických vozidiel. Výrazný pokles predaja nastal aj v Indii. Spotrebiteľia pravdepodobne odložili veľké nákupy z dôvodu úverovej krízy a oslabujúcej sa ekonomiky. Vyhliadky na vyššie dane z automobilov, ktoré nadobudnú účinnosť v roku 2020, urýchlili ich predaj v niektorých krajinách EÚ. Predovšetkým silný posledný štvrtrok pomohol dosiahnuť nárast registrácií v EÚ aj za celý rok 2019 o 1,2 % na 15,3 mil. predaných automobilov. Prispel k tomu aj veľký dopyt po prémiových automobiloch. Z pohľadu výrobcov sa najlepšie darilo skupine Volkswagen, ktorá dokázala predáť viac ako 10 mil. kusov. Napriek miernemu medziročnému poklesu dosiahla automobilka rekordný 12,2 % trhový podiel. Vo svojom portfóliu má až 12

predaných automobilov sa umiestnila americká automobilka General Motors, ktorá však medziročne poklesla o viac ako 10 %. Väčšinu áut síce vyrába v USA, svoje výrobné závody má aj v Ázii. General Motors je druhá najväčšia zahraničná automobilka v Číne. Po spojení francúzskej skupiny PSA a taliansko-

Tabuľka: Krajiny s najvyšším počtom predaných automobilov

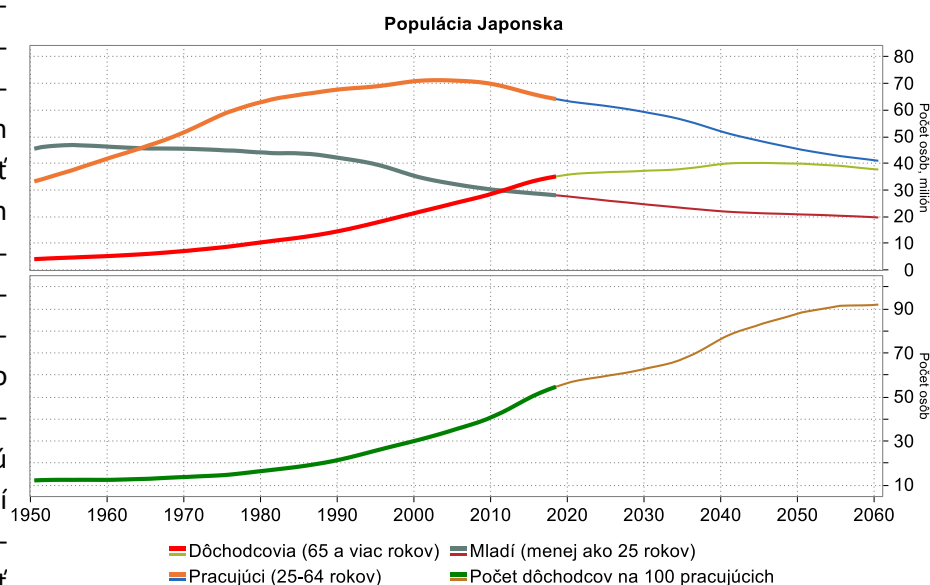
Krajina	2019	2018	2019/2018
Čína	20 378 948	22 495 175	-9,4%
USA	14 115 255	14 305 798	-1,3%
Japonsko	3 660 611	3 705 030	-1,2%
Nemecko	3 607 258	3 157 398	14,2%
India	2 464 618	2 866 421	-14,0%
Veľká Británia	2 311 140	2 366 967	-2,4%
Francúzsko	2 214 280	2 198 957	0,7%
Brazília	2 176 463	2 024 598	7,5%
Taliansko	1 911 400	1 790 889	6,7%
Kanada	1 672 367	1 736 381	-3,7%

Japonsko – najstaršia populácia sveta

S priemerným vekom 48,4 roka je Japonsko krajina s najstaršou populáciou. Vláda tejto krajiny predpokladá, že do roku 2060 bude pre každú pracujúcu osobu v produktívnom veku takmer 1 osoba poberajúca dôchodok. Predpokladá sa, že sa japonská populácia za 40 rokov zníži o viac ako štvrtinu z terajších 127 miliónov obyvateľov. Pracovná sila bude starnúť a bude klesať množstvo pracujúcich. Samotné starnutie obyvateľstva bude zaťažovať verejné financie, predovšetkým kvôli vyšším nákladom na zdravotnú starostlivosť a dôchodky. V preddôchodkovom veku jednotlivci zvýšia úspory určené na dôchodok. Investície zostávajú na slabšej úrovni kvôli slabému výhľadu na budúcnosť. Toto spôsobuje tlak na znižovanie úrokových sadzieb. Tie zase znižujú ziskovosť finančných inštitúcií a zároveň ich motivujú na rizikovejšie investície v snahe dosiahnuť

vyššie výnosy. Problémom je aj realitný trh. Dopyt do nehnuteľností slabne a tým aj ich cena, predovšetkým vo vidieckych oblastiach. V Japonsku sú nevyhnutné reformy na trhu práce, aby sa zvýšenou produkciou dosiahol vyšší nárast HDP a tým sa podporila inflácia. Produktivitu a mzdy môže zvýšiť aj lepšia príprava a viac žien v zamestnaniach. Dôležitým bodom

je plánovaná podpora opatrovanie detí, aby sa ženy nebáli straty kariéry a mali väčšiu rodinu. Pomôcť môže aj liberalizácia obchodu a nové priame zahraničné investície. Japonsko má rôzne programy a zóny pre motivovanie uľahčenie príchodu investorov do krajiny. Okrem týchto opatrení je prínosná aj automatizácia, predovšetkým v zdravotníctve a v doprave. (vf)

G20 sa chce dohodnúť na digitálnej dani

Najväčšie ekonomiky sveta sa rozhodli upriamiť väčšiu pozornosť na digitálnu daň. Nato akoby malo zdaňovanie digitálnych spoločností vyzeráť sa chcú dohodnúť do konca tohto roka. Veľké americké firmy ako napríklad Facebook, Amazon alebo Google využívajú rôzne kľúčky aby na daniach platili čo najmenej. Snahou je tak nájsť cestu na zdanenie veľkých technologických spoločností, ktoré majú v rámci kontinentu rozsiahle podnikanie ale dane platia iba v tej členskej krajine, v ktorej majú hlavné európske sídlo. Spravidla tak ide o krajiny s nízkymi sadzbami daní ako sú na-

príklad ako sú Írsko, Luxembursko či Holandsko. Jednotná reforma stále absentuje aj na úrovni Európskej Únie. Členské štáty sa márne snažia dohodnúť na jednotnom postupe už viac ako rok. Preto stále väčšiemu počtu krajín dochádza trpezlivosť a zavádzajú, prípadne už zaviedli, vlastnú digitálnu daň. V Česku bola digitálna daň vo výške 7 % z tržieb schválená koncom minulého roka, pričom do platnosti má vstúpiť už od polovice tohto roka. Ide o najvyššiu sadzbu pre digitálnu daň v Európe. Zdaňovať by mala vybrané internetové služby ako cielenú reklamu na weboch, predaj

dát o užívateľoch, či rôzne služby, ktoré sú na sociálnych sieťach spoplatnené. Podľa ministerstva financií daň prinesie štátnemu rozpočtu 5 miliárd Kč (198,83 milióna eur) ročne. Tento krok sa nepáči Spojeným Štátom, keďže väčšina technologických gigantov pochádza práve z tejto krajiny a Česku hrozí obchodnou vojnou. Práve na základe rizika hospodárskeho konfliktu s USA napríklad Francúzsko súhlasilo, že pozastaví vyberanie digitálnej dane do konca tohto roka. Už v apríli by mala daň na úrovni 2 % z tržieb vstúpiť do platnosti aj v Británii. (ju)

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

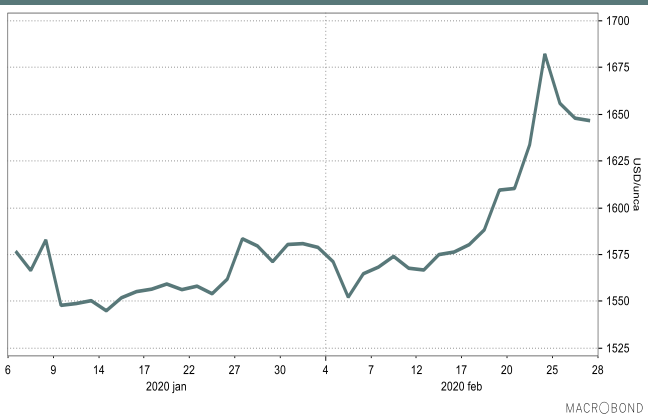
EUR/USD

EUR/CZK

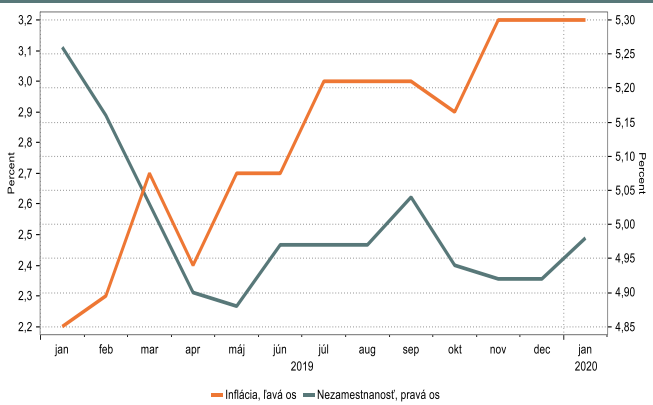
ZLATO

ROPA

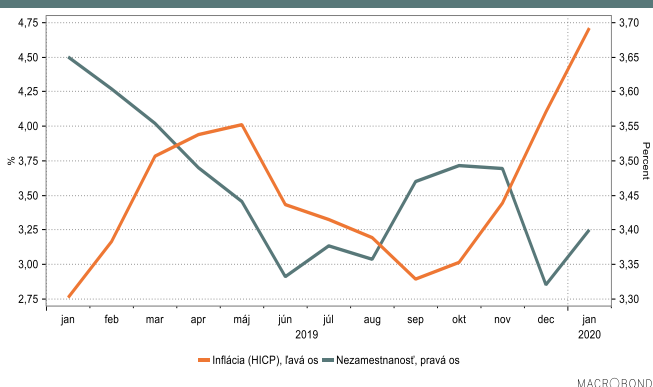
SLOVENSKO

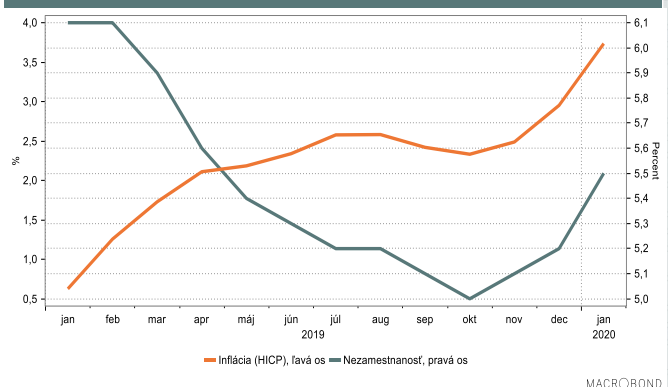
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

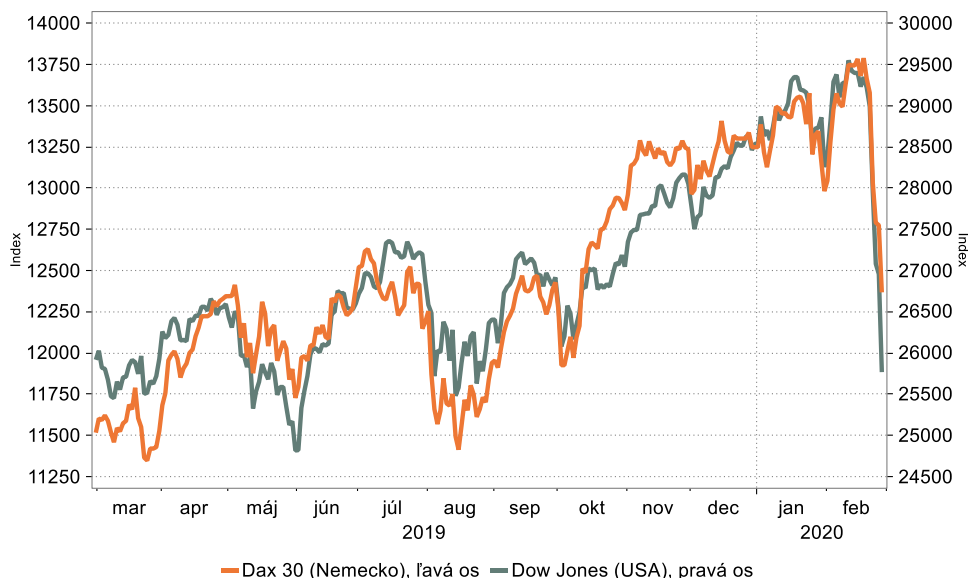

POL'SKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

Prepad akciových indexov v dôsledku strachu z koronavírusu

MACROBOND

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Vražda Ján
Uhrin Ján
Fábryová Vladimíra

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT